

**«Жанартылатын
энергия көздерін қолдау жөніндегі
қаржы-есеп айырысу орталығы» ЖШС**

Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің
2017 жылғы 28 маусымдағы № 404 бұйрығына сәйкес
дайындалған қаржылық есептілік нысандары,
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің
2019 жылғы 1 шілдедегі № 665 бұйрығымен
бекітілген өзгерістер және толықтырулармен

*2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін,
тәуелсіз аудитордың Аудиторлық есебімен*

МАЗМҰНЫ

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі

Қаржылық есептілік

Бухгалтерлік Баланс	1-2
Пайда мен залал туралы есеп.....	3-4
Ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есеп	5-6
Капиталдағы өзгерістер туралы есеп.....	7-10
Қаржылық есептілікке ескертпелер	11-35

«RSM Qazaqstan» ЖШС
050010, Қазақстан Республикасы
Алматы қ., Достық даңғ., 43
«D43» Бизнес орталығы, 302-кеңсе
Тел.: +7 727 339 87 78
www.rsm.kz

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРДЫҢ АУДИТОРЛЫҚ ЕСЕБІ

«Жаңартылған энергия көздерін қолдану жөніндегі қаржы-есеп айырысу орталығы» ЖШС
Қатысушыларына мен Басшылығына

Пікір

Біз 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы бухгалтерлік баланстан, көрсетілген күні аяқталған жыл бойынша пайда немесе залал және өзге жиынтық кіріс, ақша қаражаттарының қозғалысы мен меншікті капиталдағы өзгерістер туралы есептерден, сондай-ақ, есеп саясатының негізгі ережелері мен басқа түсіндірмелі ақпараттардан тұратын «Жаңартылған энергия көздерін қолдану жөніндегі қаржы-есеп айырысу орталығы» ЖШС -нің (бұдан әрі – «Компания») қаржылық есептілік нысандарының аудитін жүргіздік.

Біздің пікірімізше "Жария мүдделі ұйымдардың (қаржы ұйымдарынан басқа) жариялау үшін жылдық қаржылық есептіліктің тізбесі мен нысандарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2017 жылғы 28 маусымдағы №404 бұйрығына сәйкес, 2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін Компанияның қаржылық есептілігіне қоса беріліп отырған нысандары барлық маңызды қатынастарда дайындалған.

Пікірді білдіру негізі

Біз халықаралық аудит стандарттарына (ХАС) сәйкес аудит жүргіздік. Осы стандарттарға сәйкес біздің міндеттеріміз бұдан әрі есептің "қаржылық есептілік нысандарының аудиті үшін аудитордың жауапкершілігі" бөлімінде сипатталған. Біз Компанияға қатысты Қазақстан Республикасындағы қаржылық есептілік нысандарының аудитіне қолданылатын этикалық талаптарға сәйкес тәуелсізбіз және осы талаптарға сәйкес өзге де этикалық міндеттерді орындадық. Біз алған аудиторлық дәлелдер біздің пікірімізді білдіруге негіз бола алатындай жеткілікті және тиісті деп санаймыз.

Маңызды мән-жайлар – бухгалтерлік есеп принциптері және тарату немесе пайдалану бойынша шектеулер

Қоса беріліп отырған қаржылық есептілік нысандары Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2017 жылғы 28 маусымдағы № 404 «Қаржылық есептіліктің тізбесі мен нысандарын бекіту туралы» бұйрығының талаптарына сәйкес жасалғанына назар аударамыз және қоғамдық мүдделі ұйымдардың (қаржы ұйымдарын қоспағанда) жариялауға арналған жылдық қаржылық есептілігі» қаржылық есептілік нысандарын дайындауға қатысты жоғарыда аталған бұйрықтың талаптарын орындау мақсатында ғана дайындалған. Нәтижесінде қаржылық есеп берудің бұл нысандары басқа мақсатқа сәйкес келмеуі мүмкін. Біздің есеп тек Қоғам мен Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ақпараты мен пайдалануына арналған және басқа тараптардың (Компания мен Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігінен басқа) таратуына немесе пайдалануына жатпайды. Біз бұл мәселе бойынша өзгертілген пікір білдірмейміз.

«RSM Qazaqstan» ЖШС RSM қатысушыларының фирмалар желісінің мүшесі болып табылады. RSM желісіне қатысатын әрбір фирма тәуелсіз заңды тұлға болып табылады. RSM желісін Англия мен Уэльсте тіркелген RSM International Limited компаниясы басқарады.

Қаржылық есептілікке қатысты басшылықтың және корпоративтік басқару үшін жауапты тұлғалардың жауапкершілігі

Біз қоса беріліп отырған қаржылық есептіліктің нысандары "Жария мүдделі ұйымдардың (қаржы ұйымдарынан басқа) жариялау үшін жылдық қаржылық есептіліктің тізбесі мен нысандарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2017 жылғы 28 маусымдағы №404 бұйрығының талаптарына сәйкес тек қана жоғарыда аталған бұйрықтың дайындауға қаржылық есептілік нысандарын дайындауға қатысты талаптарын сақтау мақсатында дайындалғанына назар аударамыз. Нәтижесінде қаржылық есептіліктің осы нысандары басқа мақсатқа жарамсыз болуы мүмкін. Біздің есеп тек қана компанияның және Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігінің назарына және пайдалануына арналған және басқа тараптардың (Қазақстан Республикасының компаниясы мен Қаржы министрлігінен басқа) таратуына немесе пайдалануына жатпайды. Біз бұл мәселеге байланысты өзгертілген пікір білдірмейміз.

Қаржылық есептілік нысандары үшін басшылық пен Аудит жөніндегі комитеттің жауапкершілігі

Басшылық "Жария мүдделі ұйымдардың (қаржы ұйымдарынан басқа) жариялау үшін жылдық қаржылық есептіліктің тізбесі мен нысандарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2017 жылғы 28 маусымдағы № 404 бұйрығына сәйкес көрсетілген қаржылық есептілік нысандарын дайындауға және басшылық қаржылық есептілік нысандарын дайындау үшін қажет деп санайтын жосықсыз әрекеттер немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрмаланулары жоқ ішкі бақылау жүйесіне жауапты.

Қаржылық есептілік нысандарын дайындау кезінде басшылық Компанияны таратуға, оның қызметін тоқтатуға немесе басшылықтың мұндай әрекеттерге нақты баламасы болмаған жағдайларды қоспағанда, басшылық Компанияның өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін бағалауға, тиісті жағдайларда қызметтің үздіксіздігіне қатысты мәліметтерді ашуға, және қызметтің үздіксіздігі туралы болжам негізінде есептілік жасағаны үшін жауапты.

Аудит жөніндегі Комитет компанияның қаржылық есептілік нысандарын дайындау процесін қадағалауға жауапты.

Аудитордың қаржылық есептілік аудитіне жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз жылдық қаржылық есептіліктің толығымен алаяқтық әрекеттер немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрмаланбағандығы туралы ақылға қонымды сенімділік алу және біздің пікіріміз енетін аудиторлардың есебін шығару. Орынды сенімділік жоғары дәрежедегі сенімділікті білдіреді, бірақ Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргізілген аудит бар болған кездегі елеулі бұрмалануларды анықтайтындығына кепіл болып табылмайды. Бұрмаланулар алаяқтық әрекеттер немесе қателіктердің нәтижесі болуы мүмкін және егер олар немесе жиынтық түрінде осы қаржылық есептілік негізінде қабылданатын экономикалық шешімдерге ықпал етуі негізді түрде жорамалданса, маңызды болып саналады.

Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргізілген аудит шеңберінде біз кәсіби пайымдауды қолданамыз және аудит бойы кәсіби күмәншілдік сақтаймыз. Одан бөлек біз келесілерді орындаймыз:

- алаяқтық әрекеттер немесе қателіктер салдарынан жылдық қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелін анықтаймыз және бағалаймыз және де осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық рәсімдерді әзірлейміз және өткіземіз; біздің пікірімізді білдіру үшін негіз болатын жеткілікті және тиісті аудиторлық дәлелдер аламыз. Алаяқтық әрекеттер нәтижесінде елеулі бұрмалануларды анықтамау тәуекелі қателіктер нәтижесінде елеулі бұрмалануларды анықтамау тәуекелінен жоғары, өйткені алаяқтық әрекеттер сөз байласу, жалғандық, қасақана өткізу, ақпаратты немесе әрекетті бұрмалап көрсетулерді немесе ішкі бақылау жүйесін айналып өтуді қамтуы мүмкін;
- жағдайларға сәйкес келетін аудиторлық рәсімдерді әзірлеу мақсатында, бірақ Компанияның ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікірді білдіру мақсатынсыз, аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесінің түсінігін аламыз;
- қолданылатын есеп саясатының тиісті сипатын және бухгалтерлік бағалаулардың негізділігін және басшылық дайындаған ақпаратты тиісінше ашуды бағалаймыз;
- басшылықтың бухгалтерлік есептің үздіксіз қызмет негізін қолдануының заңдылығы туралы қорытынды жасаймыз және де алынған аудиторлық дәлелдер негізінде Компанияның үздіксіз қызметін жалғастыру қабілетіне елеулі күмән туғызуы мүмкін оқиғалар немесе шарттарға байланысты елеулі белгісіздіктің бар-жоқтығы туралы қорытынды жасаймыз. Егер біз елеулі белгісіздік бар деген қорытындыға келсек, біздің аудиторлық есебімізде қаржылық есептілікке сәйкес ашып көрсетілген ақпаратқа назар аудартуымыз керек немесе осындай ашып көрсетілген ақпаратқа назар аудартуымыз керек немесе осындай ашып көрсетілген ақпарат орынсыз болса, пікірімізді өзгертуіміз керек. Біздің қорытындыларымыз аудиторлық есебіміздің күніне дейін алынған аудиторлық дәлелдерге негізделген. Алайда, болашақ оқиғалар немесе шарттар Компанияның үздіксіз қызметті жалғастыру қабілетінің жоғалуына әкелу мүмкін;
- қаржылық есептіліктің жалпы ұсынылуын, оның құрылымын және мазмұнын, соның ішінде ақпараттың ашылуын, сондай-ақ қаржылық есептілікте оның негізі болатын операциялар мен оқиғалардың шынайы көрсетілуінің қамтамасыз етілуін бағалаймыз.

Біз корпоративтік басқару үшін жауапты тұлғалармен ақпараттық әрекеттесуді жүзеге асырып, оларды аудиттің жоспарланған көлемі мен мерзімдері жөніндегі, сондай-ақ аудит барысында анықталған елеулі ескертулер, соның ішінде біз аудит барысында анықтайтын ішкі бақылау жүйесінің елеулі кемшіліктері туралы хабардар етеміз.

ТОО "RSM Qazaqstan"

Айсулу Нарбаева
Аудитор /Бас директор
«RSM Qazaqstan» ЖШС

Аудитордың біліктілік куәлігі
1994 жылғы 21 қазандағы
№ 0000137

Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің
Ішкі мемлекеттік аудит комитеті 2019 жылғы 24
желтоқсанда берген № 19024411 Қазақстан
Республикасының аумағында аудиторлық
қызметпен айналысуға мемлекеттік лицензия

050010, Қазақстан Республикасы, Алматы қ.
Достық даңғ., 43, «D43» бизнес-орталығы, 302-кеңсе

2023 жылғы 22 маусым

«RSM Qazaqstan» ЖШС RSM қатысушыларының фирмалар желісінің мүшесі болып табылады. RSM желісіне қатысатын әрбір фирма тәуелсіз заңды тұлға болып табылады. RSM желісін Англия мен Уэльсте тіркелген RSM International Limited компаниясы басқарады.

БУХГАЛТЕРЛІК БАЛАНС

№1 нысан

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша

Индекс: № 1 - Б (баланс)
Мерзімділігі: жылдық
жағдай бойынша 2022 жылғы 31 желтоқсан

мың теңгемен

Активтер	Жол коды	Есепті кезеңнің соңына	Есепті кезеңнің басына
I. Қысқа мерзімді активтер:			
Ақша қаражаты және оның баламалары	010	58.564.899	38.847.799
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қысқа мерзімді қаржы активтері	011	-	5.113.235
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қысқа мерзімді қаржы активтері	012	-	-
Пайда мен залал арқылы әділ құны бойынша ескерілетін қаржылық активтер	013	-	-
Қысқа мерзімді туынды қаржы құралдары	014	-	-
Өзге қысқа мерзімді қаржы активтері	015	-	38.272
Қысқа мерзімді сауда және өзге де дебиторлық берешек	016	28.012.532	25.777.422
Жалдау бойынша қысқа мерзімді дебиторлық берешек	017	-	-
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша қысқа мерзімді активтер	018	-	-
Ағымдағы корпоративтік табыс салығы	019	-	-
Қорлар	020	10.545	155.465
Биологиялық активтер	021	-	-
Өзге қысқа мерзімді активтер	022	823.476	16.858
Қысқа мерзімді активтердің жиыны (010 жолдан 022 жолға дейін сомасы)	100	87.411.452	69.949.051
Сатуға арналған активтер (немесе шығатын топтар)	101	-	-
II. Ұзақ мерзімді активтер			
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын ұзақ мерзімді қаржы активтері	110	-	-
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ұзақ мерзімді қаржы активтері	111	-	-
Пайда мен залал арқылы әділ құны бойынша ескерілетін ұзақ мерзімді қаржы активтері	112	-	-
Ұзақ мерзімді туынды қаржы құралдары	113	-	-
Бастапқы құны бойынша ескерілетін инвестициялар	114	-	-
Үлестік қатысу әдісімен ескерілетін инвестициялар	115	-	-
Өзге де ұзақ мерзімді қаржы активтері	116	-	-
Ұзақ мерзімді сауда және өзге де дебиторлық берешек	117	-	-
Жалдау бойынша ұзақ мерзімді дебиторлық берешек	118	-	-
Сатып алушылармен шарттар бойынша ұзақ мерзімді активтер	119	-	-
Инвестициялық мүлік	120	-	-
Негізгі құралдар	121	30.367	27.567
Пайдалану құқығы нысанындағы актив	122	-	-
Биологиялық активтер	123	-	-
Барлау және бағалау активтері	124	-	-
Материалдық емес активтер	125	14.275	14.836
Кейінге қалдырылған салық активтері	126	358.831	234.733
Өзге де ұзақ мерзімді активтер	127	122.146	-
Ұзақ мерзімді активтердің жиыны (110 жолдан 127 жолға дейін сомасы)	200	525.619	277.136
БАЛАНС (100 жол+ 101 жол+ 200 жол)		87.937.071	70.226.187

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша

мың теңгеммен

Міндеттемелер мен капитал	Жол коды	Есепті кезеңнің соңына	Есепті кезеңнің басына
III. Қысқа мерзімді міндеттемелер			
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер	210	-	-
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер	211	-	-
Қысқа мерзімді туынды қаржы құралдары	212	-	-
Өзге де қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер	213		
Қысқа мерзімді сауда және өзге де кредиторлық берешек	214	39.481.574	32.749.625
Қысқа мерзімді бағалау міндеттемелері	215	74.560	55.711
Корпоративтік табыс салығы бойынша ағымдағы салық міндеттемелері	216	112.633	261.182
Қызметкерлерге сыйақы	217	81	-
Жалдау бойынша қысқа мерзімді берешек	218	-	-
Сатып алушылармен шарттар бойынша қысқа мерзімді міндеттемелер	219	-	-
Мемлекеттік субсидиялар	220	2.942	2.942
Төленуге тиісті дивидендтер	221	-	-
Өзге қысқа мерзімді міндеттемелер	222	1.601	27.091
Қысқа мерзімді міндеттемелердің жиынтығы (210 жолдан 222 жолға дейін сомасы)	300	39.673.391	33.096.551
Сатуға арналған шығатын топтардың міндеттемелері	301	-	-
IV. Ұзақ мерзімді міндеттемелер			
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер	310	-	-
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер	311	-	-
Ұзақ мерзімді туынды қаржы құралдары	312		
Басқа да ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер	313	-	-
Ұзақ мерзімді сауда және өзге де кредиторлық берешек	314	-	-
Ұзақ мерзімді бағалау міндеттемелері	315	-	-
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	316	-	-
Қызметкердің сыйақылары	317	-	-
Жалдау бойынша ұзақ мерзімді берешек	318	-	-
Сатып алушылармен шарттар бойынша ұзақ мерзімді міндеттемелер	319	-	-
Мемлекеттік субсидиялар	320	107.778	7.846
Өзге де ұзақ мерзімді міндеттемелер	321	-	-
Ұзақ мерзімді міндеттемелердің жиынтығы (310 жолдан 321 жолға дейін сомасы)	400	107.778	7.846
V. КАПИТАЛ			
Жарғылық (акционерлік) капитал	410	100.000	100.000
Эмиссиялық кіріс	411	-	-
Сатып алынған меншікті үлестік құралдар	412	-	-
Басқа жиынтық табыстың компоненттері	413	-	-
Бөлінбеген пайда (өтелмеген шығын)	414	48.055.902	37.021.790
Өзге капитал	415	-	-
Негізгі ұйымның меншік иелеріне жатқызылатын капитал жиыны (410 жолдан 415 жолға сомасы)	420	48.155.902	37.121.790
Бақыланбайтын меншік иелерінің үлесі	421	-	-
Барлық капитал (420 жол +/- 421 жол)	500	48.155.902	37.121.790
БАЛАНС (300 жол+ 301 жол+ 400 жол+ 500 жол)		87.937.071	70.226.187

11-ден 35-ке дейінгі беттердегі түсіндірме жазба осы қаржылық есептілік нысандарының ажырама бөлігі болып табылады

Бас директор

Бас бухгалтер

Налибаева Д.К.

Сираева Г.В.

ПАЙДА МЕН ЗАЛАЛ ТУРАЛЫ ЕСЕП

№2 нысан

2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Индекс: № 2 – ПЗ
Мерзімділігі: жылдық
жағдай бойынша 2022 жылғы 31 желтоқсан

мың теңгемен

Көрсеткіштердің атауы	Жол коды	Есепті кезең үшін	Өткен кезең үшін
Түсім	010	234.397.104	215.913.384
Өткізілген тауарлар мен қызметтердің өзіндік құны	011	(222.735.476)	(195.940.438)
Жалпы кіріс (010 жол - 011 жол)	012	11.661.628	19.972.946
Өткізу бойынша шығыстар	013	-	-
Әкімшілік шығыстар	014	(1.177.252)	(813.863)
Операциялық кіріс (шығын) жиыны (+/- 012-016 жолдар)	020	10.484.376	19.159.083
Қаржылық кірістер	021	5.297.504	2.194.275
Қаржылық шығындар	022	(6.519)	(11.236)
Үлестік қатысу әдісі бойынша ескерілетін қауымдасқан ұйымдар мен бірлескен қызметтің пайдасындағы (шығысындағы) ұйымның үлесі	023	-	-
Өзге де кірістер	024	237.497	81.625
Өзге де шығыстар	025	(11.433)	(1.297)
Салық салынғанға дейінгі кіріс (шығыс) (+/- 020-025 жолдар)	100	16.001.425	21.422.450
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар (-) кірістер (+)	101	(3.117.165)	(4.035.022)
Салық салынғаннан кейінгі жалғасатын қызметтен кіріс (шығыс) (100 жол + 101 жол)	200	12.884.260	17.387.428
Тоқтатылған қызметтен салық салынғаннан кейінгі кіріс (шығыс)	201	-	-
Бір жылдағы кіріс (200 жол + 201 жол):	300	12.884.260	17.387.428
бас ұйымның меншік иелері	301	12.884.260	17.387.428
бақыланбайтын меншік иелерінің үлесі	302	-	-
Өзге де жиынтық кіріс, барлығы (420 және 440 сомасы):	400	-	-
оның ішінде		-	-
өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық қаржы құралдарын қайта бағалау	410	-	-
үлестік қатысу әдісі бойынша ескерілетін қауымдасқан ұйымдардың және бірлескен қызметтің өзге де жиынтық пайдасындағы (шығысындағы) үлес	411	-	-
еншілес ұйымдардың кейінге қалдырылған салығына табыс салығының мөлшерлемесіндегі өзгерістердің әсері	412	-	-
ақша ағындарын хеджирлеу	413	-	-
шетелдік ұйымдарға инвестициялар бойынша бағамдық айырма	414	-	-
шетелдік операцияларға таза инвестицияларды хеджирлеу	415	-	-
өзге де жиынтық табыстың өзге де компоненттері	416	-	-
пайданың (залалдың) құрамында қайта жіктеу кезінде түзету	417	-	-
өзге жиынтық табыс компоненттерінің салықтық әсері	418	-	-

мың теңгемен

Көрсеткіштердің атауы	Жол коды	Есепті кезең үшін	Өткен кезең үшін
Кейінгі кезеңдердегі кірістерге немесе шығыстарға немесе шығыстарға қайта жіктеуге жататын басқа да жиынтық табыстың жиынтығы (пайдаға салынатын салықты шегергенде) (410-418 жолдар сомасы)	420	-	-
негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді қайта бағалау	431	-	-
үлестік қатысу әдісі бойынша ескерілетін қауымдасқан ұйымдардың және бірлескен қызметтің өзге жиынтық табысындағы (шығысындағы) үлес	432	-	-
зейнетақы міндеттемелері бойынша актуарлық пайдалар (шығыстар)	433	-	-
басқа жиынтық табыс компоненттерінің салықтық өсері	434	-	-
өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын үлестік қаржы құралдарын қайта бағалау	435	-	-
Кейінгі кезеңдердегі кірістерге немесе шығыстарға қайта жіктеуге жатпайтын басқа да жиынтық табыс жиынтығы (пайдаға салынатын салықты шегергенде) (431-ден 435-ке дейінгі жолдар сомасы)	440	-	-
Жалпы жиынтық табыс (300 жол + 400 жол)	500	12.884.260	17.387.428
Мыналарға жататын жалпы жиынтық табыс:		-	-
бас ұйымның меншік иелері		12.884.260	17.387.428
бақыланбайтын меншік иелерінің үлесі		-	-
Акцияға пайда:	600	-	-
оның ішінде:		-	-
Акцияға базалық кіріс:		-	-
жалғасып жатқан қызметтен		-	-
тоқтатылған қызметтен		-	-
Акцияға бөлінген кіріс:		-	-
жалғасып жатқан қызметтен		-	-
тоқтатылған қызметтен		-	-

11-ден 35-ке дейінгі беттердегі түсіндірме жазба осы қаржылық есептілік нысандарының ажырамас бөлігі болып табылады

Бас директор

Бас бухгалтер

Налибаева
Налибаева Г.К.

Сираева
Сираева Г.В.

АҚША ҚАРАЖАТТАРЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ЕСЕП

№3 нысан

2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Индекс: № 3 - АҚҚ-П
Мерзімділігі: жылдық
аяқталатын кезеңге 2022 жылғы 31 желтоқсан

мың теңгемен

Көрсеткіштердің атауы	Жол коды	Есепті кезең үшін	Өткен кезең үшін
I. ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕН ТҮСКЕН АҚША ҚОЗҒАЛЫСЫ			
1. Ақша қаражаттарының түсуі, барлығы (011 жолдан 016 жолға дейін сомасы), оның ішінде	010	260.797.012	220.554.672
тауарлар мен қызметтерді сату	011	256.516.791	219.703.217
өзге де түсім	012	1.786	2.367
сатып алушылардан, тапсырыс берушілерден алынған аванстар	013	144.188	63.901
сақтандыру шарттары бойынша түсімдер	014	-	-
алынған сыйақылар	015	4.126.974	774.259
өзге де түсімдер	016	7.273	10.928
2. Ақша қаражаттарының шығуы, барлығы (021-ден 027-ге дейінгі жолдар сомасы), оның ішінде	020	244.845.923	205.218.568
тауарлар мен қызметтер үшін жеткізушілерге төлемдер	021	238.308.944	199.357.916
тауарлар мен қызметтерді жеткізушілерге берілген аванстар	022	79.974	1.206.791
еңбекке ақы төлеу бойынша төлемдер	023	290.659	232.167
сыйақы төлеу	024	-	-
сақтандыру шарттары бойынша төлемдер	025	-	-
корпоративтік табыс салығы және бюджетке төленетін басқа да төлемдер	026	6.328.092	4.553.027
өзге де төлемдер	027	(161.746)	(131.333)
3. Операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының таза сомасы (010 жол-020 жол)	030	15.951.089	15.336.104
II. ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕН ТҮСКЕН АҚША ҚОЗҒАЛЫСЫ			
1. Ақша қаражаттарының түсуі, барлығы (041 жолдан 052 жолға дейін сомасы), оның ішінде:	040	33.029.809	52.982.731
негізгі құралдарды сатып алу	041	-	6.407
материалдық емес активтерді сату	042	-	-
басқа да ұзақ мерзімді активтерді сату	043	-	-
басқа ұйымдардың (еншілес ұйымдардан басқа) үлестік құралдарын және бірлескен кәсіпкерлікке қатысу үлестерін өткізу	044	-	-
басқа ұйымдардың борыштық құралдарын сату	045	33.029.809	47.628.554
еншілес ұйымдарды бақылауды жоғалтқан кезде өтеу	046	-	-
ақшалай салымдарды алып қою	047	-	-
басқа да қаржы активтерін өткізу	048	-	-
фьючерстік және форвардтық келісімшарттар, опциондар, своптар	049	-	-
алынған дивидендтер	050	-	-
алынған сыйақылар	051	-	-
өзге де түсімдер	052	-	5.347.770
2. Ақша қаражаттарының шығуы, барлығы (061 жолдан 073 жолға дейін сомасы), оның ішінде:	060	27.402.217	43.772.843
негізгі құралдарды сатып алу	061	11.780	3.364
материалдық емес активтерді сатып алу	062	3.810	1.634
басқа да ұзақ мерзімді активтерді сатып алу	063	-	-
басқа ұйымдардың (еншілес ұйымдардан басқа) үлестік құралдарын және бірлескен кәсіпкерлікке қатысу үлестерін сатып алу	064	-	-
басқа ұйымдардың борыштық құралдарын сатып алу	065	27.386.627	42.420.075
еншілес ұйымдарды бақылауды сатып алу	066	-	-
ақшалай салымдарды орналастыру	067	-	-
сыйақыны төлеу	068	-	-
өзге қаржы активтерін сатып алу	069	-	-
қарыздар беру	070	-	-
фьючерстік және форвардтық келісімшарттар, опциондар мен своптар	071	-	-
қауымдасқан және еншілес ұйымдарға инвестициялар	072	-	-
Басқа төлемдер	073	-	1.347.770
3. Инвестициялық қызметтен түскен ақша қаражаттарының таза сомасы (040 жол-060 жол)	080	5.627.592	9.209.888

2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

мың теңгемен

Көрсеткіштердің атауы	Жол коды	Есепті кезең үшін	Өткен кезең үшін
III. ҚАРЖЫ ҚЫЗМЕТІНЕН ТҮСКЕН АҚША ҚОЗҒАЛЫСЫ			
1. Ақша қаражаттарының түсуі, барлығы (091 жолдан 094 жолға дейін сомасы), оның ішінде:	090	-	-
акциялар мен басқа да қаржы құралдарының эмиссиясы	091	-	-
қарыздар алу	092	-	-
сыйақы алу	093	-	-
өзге түсімдер	094	-	-
2. Ақша қаражаттарының шығуы, барлығы (101 жолдан 105 жолға дейін сомасы), оның ішінде:	100	1.850.148	-
қарыздарды өтеу	101	-	-
сыйақыны төлеу	102	-	-
дивидендтерді төлеу	103	1.850.148	-
меншік иелеріне ұйымның акциялары бойынша төлемдер	104	-	-
өзге шығарулар	105	-	-
3. Қаржы қызметінен түскен ақша қаражаттарының таза сомасы (090 жол-100 жол)	110	(1.850.148)	-
4. Валюталардың айырбастау бағамдарының теңгеге әсері	120	-	-
5. Ақша қаражаты мен олардың баламаларының баланстық құны өзгеруінің әсері	130	(11.433)	(22.214)
6. Ақша қаражатының ұлғаюы +/- азаюы (030 жол +/- 080 жол +/- 110 жол +/- 120 жол +/- 130 жол)	140	19.717.100	24.523.778
7. Есепті кезеңнің басындағы ақша қаражаты және олардың баламалары	150	38.847.799	14.324.021
8. Есепті кезеңнің соңындағы ақша қаражаты және олардың баламалары	160	58.564.899	38.847.799

11-ден 35-ке дейінгі беттердегі түсіндірме жазба осы қаржылық есептілік нысандарының ажырамас бөлігі болып табылады

Бас директор

Бас бухгалтер

Налибаева Г.К.
Налибаева Г.К.

Сираева Г.В.
Сираева Г.В.

«Жанартылатын энергия көздерін қолдау жөніндегі қаржы-есеп айырысу орталығы» ЖШС
КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ЕСЕП

2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Индекс: № - 5-КӨ
Мерзімділігі: жылдық
аяқталатын кезеңге 2022 жылғы 31 желтоқсан
мың теңгемен

Көрсеткіштердің атауы	Жол коды	Бас ұйымның капиталы						Бақыланбайтын меншік иелерінің үлесі	Капитал жиыны
		Жарғылық капитал	Эмиссиялық кіріс	Сатып алынған меншікті үлестік құралдар	Басқа жиынтық табыстың компоненттері	Бөлінбеген пайда	Бөлінбеген пайда		
Өткен жылдың 1 қаңтарына сальдо	010	100.000	-	-	-	-	19.634.362	-	19.734.362
Есеп саясатындағы өзгеріс	011	-	-	-	-	-	-	-	-
Қайта есептелген сальдо (010 жол +/- 011 жол)	100	100.000	-	-	-	-	19.634.362	-	19.734.362
Жалпы жиынтық кіріс, барлығы (210 жол + 220 жол):	200	-	-	-	-	-	17.387.428	-	17.387.428
Жып ішіндегі кіріс (шығыс)	210	-	-	-	-	-	-	-	-
Өзге жиынтық кіріс, барлығы (221 жолдан 229 жолға дейін сомасы):	220	-	-	-	-	-	-	-	-
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық қаржы құралдарын қайта бағалау (салық тиімділігін шегере отырып)	221	-	-	-	-	-	-	-	-
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын үлестік қаржы құралдарын қайта бағалау (салық тиімділігін шегергенде)	222	-	-	-	-	-	-	-	-
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді қайта бағалау (салық тиімділігін шегергенде)	223	-	-	-	-	-	-	-	-
Үлестік қатысу әдісі бойынша ескерілетін қауымдасқан ұйымдардың және бірлескен қызметтің өзге жиынтық табысындағы (шығысындағы) үлес	224	-	-	-	-	-	-	-	-
Зейнетақы міндеттемелері бойынша актуарлық пайдалар (залал)	225	-	-	-	-	-	-	-	-
Еншілес ұйымдардың кейінге қалдырылған салығына табыс салығының мөлшерлемесіндегі өзгерістердің әсері	226	-	-	-	-	-	-	-	-
Ақша ағындарын хеджирлеу (салық тиімділігін шегергенде)	227	-	-	-	-	-	-	-	-
Шетелдік операцияларға таза инвестицияларды хеджирлеу	228	-	-	-	-	-	-	-	-
Шетелдік ұйымдарға инвестициялар бойынша бағамдық айырма	229	-	-	-	-	-	-	-	-

«Жанартылатын энергия көздерін қолдау жөніндегі қаржы-есеп айырысу орталығы» ЖШС
КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ЕСЕП (жалғасы)

2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Меншік иелерімен операциялар, барлығы (310 жолдан 318 жолға дейін сомасы)	300	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Қызметкерлерге акциялармен сыйақылар беру, оның ішінде:	310	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
қызметкерлер қызметінің құны		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
қызметкерлерге акциялармен сыйақы беру схемасы бойынша акциялар шығару		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
қызметкерлерге акциялармен сыйақы беру схемасына қатысты салықтық кіріс	311	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Меншік иелерінің жарналары	312	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Меншікті үлестік құралдарды (акцияларды) шығару	313	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Бизнесі біріктуімен байланысты үлестік құралдарды шығару	314	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Айырбасталатын құралдардың үлестік компоненті (салық тиімділігін шегергенде)	315	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дивидендтерді төлеу	316	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Меншік иелерінің кірісіне өзге де бөлу	317	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Меншік иелерімен жасалатын өзге де операциялар	318	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Бақылауды жоғалтуға әкел соқпайтын еншілес ұйымдардағы қатысу үлесіне өзгерістер	319	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Өзге операциялар		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Алдыңғы кезеңнің соңындағы сальдо (100-жол + 200-жол + 300-жол)	400	100.000	-	-	-	-	-	-	-	37.021.790	-	-	37.121.790
Есепті кезеңнің басындағы сальдо	401	100.000	-	-	-	-	-	-	-	37.021.790	-	-	37.121.790
Есеп саясатындағы өзгеріс	402	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Қайта есептелген сальдо (401 - жол + / - 402-жол)	500	100.000	-	-	-	-	-	-	-	37.021.790	-	-	37.121.790
Жалпы жиынтық табыс, барлығы (610 жол + 620 жол):	600	-	-	-	-	-	-	-	-	12.884.260	-	-	12.884.260
Жыл ішіндегі кіріс (шығыс)	610	-	-	-	-	-	-	-	-	12.884.260	-	-	12.884.260

«Жанартылатын энергия көздерін қолдау жөніндегі қаржы-есеп айырысу орталығы» ЖШС
КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ЕСЕП (жалғасы)

Қаржылық есептілік
 №4 нысан

2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Өзге жиынтық кіріс, барлығы (621-ден 629-ға дейінгі жолдар сомасы)	620	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бааланатын борыштық қаржы құралдарын қайта бағалау (салық тиімділігін шегере отырып)	621	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бааланатын үлестік қаржы құралдарын қайта бағалау (салық тиімділігін шегергенде)	622	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді қайта бағалау (салық тиімділігін шегергенде)	623	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Үлестік қатысу әдісі бойынша ескерілетін қауымдасқан ұйымдардың және бірлескен қызметтің өзге жиынтық табысындағы (шығысындағы) үлес	624	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Зейнетақы міндеттемелері бойынша актуарлық пайдалар (шығыстар)	625	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Еншілес компаниялардың кейінге қалдырылған салығына табыс салығының мөлшерлемесіндегі өзгерістердің әсері	626	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ақша ағындарын хеджирлеу (салық тиімділігін шегергенде)	627	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Шетелдік операцияларға таза инвестицияларды хеджирлеу	628	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Шетелдік ұйымдарға инвестициялар бойынша бағамдық айырма	629	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Меншік иелерімен операциялар (710 жолдан 718 жолға дейін сомасы)	700	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(1.850.148)	-	(1.850.148)
Қызметкерлерге акциялармен сыйақылар беру, оның ішінде:	710	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
қызметкерлер қызметінің құны		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
қызметкерлерге акциялармен сыйақы беру схемасы бойынша акциялар шығару		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
қызметкерлерге акциялармен сыйақы беру схемасына қатысты салықтық кіріс		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Меншік иелерінің жарналары	711	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Меншіктік үлестік құралдарды (акцияларды) шығару	712	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

«Жанартылатын энергия көздерін қолдау жөніндегі қаржы-есеп айырысу орталығы» ЖШС
КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ЕСЕП (жалғасы)

2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Бизнесі Біріктірумен байланысты үлестік құралдарды шығару	713	-	-	-	-	-	-	-
Айырбасталатын құралдардың үлестік компоненті (салық тиімділігін шегергенде)	714	-	-	-	-	-	-	-
Дивидендтерді төлеу	715	-	-	-	-	(1.850.148)	-	(1.850.148)
Меншік иелерінің кірісіне өзге де бөлу	716	-	-	-	-	-	-	-
Меншік иелерімен жасалатын басқа да операциялар	717	-	-	-	-	-	-	-
Бақылауды жоғалтуға әкеп соқпайтын еншілес ұйымдардағы қатысу үлесіне өзгерістер	718	-	-	-	-	-	-	-
Өзге де операциялар	719	-	-	-	-	-	-	-
Есепті жылдың 31 желтоқсанына сальдо (500 жол + 600 жол + 700 жол)	800	100.000	-	-	-	48.055.902	-	48.155.902

11-ден 35-ке дейінгі беттердегі түсіндірме жазба осы қаржылық есептілік нысандарының ажырамас бөлігі болып табылады

Бас директор

Налибаева Г.К.

Бас бухгалтер

Сираева Г.В.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Компания алғаш рет қолданған жаңа стандарттар, қолданыстағы стандарттар мен түсіндірулерге түсіндірмелер мен түзетулер (жалғасы)

Компания есепті жыл ішінде 2022 жылғы 1 қаңтарда күшіне енген жаңа және қайта қаралған стандарттарды қабылдады:

- ХҚЕС (IFRS) 3-ке түзетулер - «Тұжырымдамалық негіздерге сілтемелер»;
- ХБЕС (IAS) 16-ға түзетулер - «Негізгі құралдар: мақсаты бойынша пайдаланғанға дейін түсімдер»;
- ХБЕС (IAS) 37-ге түзетулер - «Ауыртпалық келісімшарттары - шартты орындауға арналған шығындар»;
- ХҚЕС(IFRS) 1-ге түзетулер «Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарын бірінші қолдану» түзету
- Қаржылық есептіліктің халықаралық стандарттарын алғаш рет қолданатын еншілес ұйым;
- ХҚЕС (IFRS) 9-ға түзету «Қаржы құралдары» - Қаржылық міндеттемелерді тану тоқтатылған жағдайда «10% тест» жүргізу кезіндегі комиссиялық сыйақы.

ХБЕС (IAS) 16-ға түзетулер - «Негізгі құралдар: мақсаты бойынша пайдаланғанға дейін түсімдер»

2021 жылғы мамырда ХҚЕС жөніндегі Кеңес «Негізгі құралдар: мақсаты бойынша пайдаланғанға дейінгі түсімдер» құжатын шығарды, ол ұйымдарға негізгі құралдар объектісінің бастапқы құнынан осы объектіні орналасқан жеріне дейін жеткізу және оны басқару ниетіне сәйкес пайдалану үшін талап етілетін жағдайға келтіру процесінде өндірілген бұйымдарды сатудан түсетін қандай да бір түсімдерді шегеруге тыйым салады. Оның орнына ұйым мұндай бұйымдарды сатудан түсетін түсімдерді, сондай-ақ осы бұйымдарды өндіру құнын пайда немесе залал құрамында таниды.

Осы түзетулер 2022 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдерге қатысты күшіне енеді және ұйым осы түзетулерді алғаш рет қолданатын қаржылық есептілікте ұсынылған кезеңнің ең ертерегі басталған (немесе одан кейін) күні пайдалану үшін қолжетімді болған негізгі құралдардың объектілеріне ретроспективті түрде қолданылуға тиіс. Бұл түзетулер Компанияның қаржылық есептілігіне әсер етпеді..

ХҚЕС (IFRS) 9 «Қаржы құралдары» түзету-қаржылық міндеттемелерді тану тоқтатылған жағдайда «10% тест» өткізу кезінде комиссиялық сыйақы

2018-2020 жылдардағы ХҚЕС жыл сайынғы жетілдіру процесі шеңберінде ХҚЕС жөніндегі кеңес ХҚЕС (IFRS) 9-ға түзету шығарды. Түзетуде комиссиялық сыйақының сомасы түсіндіріледі, ұйым жаңа немесе түрлендірілген қаржылық міндеттеменің шарттары бастапқы қаржылық міндеттеменің шарттарынан айтарлықтай өзгеше болып табылатындығын бағалау кезінде ескереді. Мұндай сомаларға басқа тараптың атынан кредитор немесе қарыз алушы төлеген немесе алған комиссиялық сыйақыны қоса алғанда, белгілі бір кредитор мен қарыз алушы арасында жылдық есепті кезеңнің басталу күніне (немесе одан кейін) өзгертілген немесе ауыстырылған қаржылық міндеттемелерге қатысты осы түзетуді қолдануға тиіс.

Бұл түзету Компанияның қаржылық есептілігіне әсер еткен жоқ, Басшылық ХҚЕС (IFRS) 3, ХБЕС (IAS) 37, ХҚЕС (IFRS) 1 Түзетулер Компанияның қаржылық есептілігіне қолданылмайды деп есептейді.

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген ХҚЕС стандарттар

Төменде Компанияның қаржылық есептілігі шығарылған күні әлі күшіне енбеген жаңа стандарттар, түзетулер мен түсіндірмелер келтіріледі. Компания осы стандарттарды, түзетулер мен түсініктемелерді, егер қолданылса, олар күшіне енген күннен бастап қолдануға ниетті.

- ХҚЕС (IFRS)17 «Сақтандыру шарттары»;
- ХБЕС (IAS) 1 Түзетулер - «Міндеттемелерді қысқа мерзімді немесе ұзақ мерзімді ретінде жіктеу»;
- ХҚЕС (IAS) 8 Түзетулер - «Бухгалтерлік бағаларды анықтау»;
- ХБЕС (IAS) 1-ге Түзетулер және ХҚЕС -ті қолдану бойынша № 2 практикалық ұсынымдарға түзетулер - «Есеп саясаты туралы ақпаратты ашу»;
- ХБЕС (IAS) 12-ге Түзетулер - «Бір операция нәтижесінде туындайтын активтер мен міндеттемелерге байланысты кейінге қалдырылған салық салу».

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген ХҚЕС стандарттар (жалғасы)

ХБЕС (IAS)1-ге түзетулер - «Міндеттемелерді қысқа мерзімді немесе ұзақ мерзімді ретінде жіктеу»

2020 жылғы қаңтарда ХҚЕС жөніндегі кеңес қысқа мерзімді немесе ұзақ мерзімді міндеттемелерді жіктеуге қатысты талаптар түсіндірілетін ХБЕС (IAS)1- ге 69-76 тармақтарына түзетулер шығарды. Түзетулерде мыналар түсіндіріледі:

- бұл міндеттемелерді реттеуді кейінге қалдыру құқығы деп түсініледі;
- міндеттемелерді реттеуді кейінге қалдыру құқығы есепті кезеңнің аяғында болуға тиіс;
- міндеттемелерді жіктеуге ұйымның міндеттемелерді реттеуді кейінге қалдыру құқығын орындау ықтималдығы әсер етпесе;
- Егер айырбасталатын міндеттемеге кіріктірілген туынды құрал өздігінен үлестік құрал болып табылса, міндеттеменің осы шарттары оның жіктелуіне әсер етпейді.

Бұл түзетулер 2023 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдерге қатысты күшіне енеді және ретроспективті түрде қолданылады. Қазіргі уақытта Компания осы түзетулердің міндеттемелердің ағымдағы жіктелуіне ықтимал әсерін талдайды.

ХБЕС (IAS) 8 түзетулер - «Бухгалтерлік бағаларды анықтау»

2021 жылғы ақпанда ХҚЕС жөніндегі Кеңес 8 ХБЕС (IAS) түзетулерін шығарды, онда «Бухгалтерлік бағалау» анықтамасы енгізіледі Түзетулерде бухгалтерлік бағалардағы өзгерістер мен есеп саясатындағы өзгерістер мен қателерді түзету арасындағы айырмашылық түсіндіріледі. Сонымен қатар, құжат ұйымдардың бухгалтерлік бағалауды жасау үшін өлшеу әдістері мен бастапқы деректерді қалай қолданатынын түсіндіреді.

Түзетулер 2023 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдерге қатысты күшіне енеді және есеп саясатындағы өзгерістерге және көрсетілген кезеңнің басталу күнінде немесе одан кейін болатын бухгалтерлік бағалаудағы өзгерістерге қолданылады. Бұл факт ашылған жағдайда мерзімінен бұрын қолдануға рұқсат етіледі. Бұл түзетулер компанияға айтарлықтай әсер етпейді деп күтілуде.

ХБЕС (IAS) 1 және ХҚЕС қолдану жөніндегі № 2 тәжірибелік ұсынымдарға түзетулер – «Есеп саясаты туралы ақпаратты ашу»

2021 жылғы ақпанда ХҚЕС жөніндегі Кеңес ХБЕС (IAS) 1-ге және «Маңыздылық туралы пайымдауларды қалыптастыру» ХҚЕС қолдану жөніндегі № 2 тәжірибелік ұсынымдарға түзетулер шығарды, онда ұйымдарға есеп саясаты туралы ақпаратты ашу кезінде маңыздылық туралы пайымдауларды қолдануға көмектесетін басшылық пен мысалдар бар. Түзетулер ұйымдарға есеп саясаты туралы неғұрлым пайдалы ақпаратты ұйымдардың есеп саясатының «маңызды ережелерін» ашуы туралы талапты есеп саясаты туралы «маңызды ақпаратты» ашу туралы талапқа ауыстыру арқылы, сондай-ақ ұйымдардың есеп саясаты туралы ақпаратты ашу туралы шешім қабылдау кезінде маңыздылық ұғымын қалай қолдануға болатындығы туралы басшылықты қосу арқылы ашуға көмектесуі керек.

ХБЕС (IAS) 1 түзетулері мерзімінен бұрын қолдану мүмкіндігімен 2023 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдерге қатысты қолданылады. ХҚЕС қолдану жөніндегі № 2 тәжірибелік ұсынымдарға түзетулерде есеп саясаты туралы ақпаратқа маңыздылық айқындамасын қолдануға қатысты міндетті емес басшылық қамтылғандықтан, осы түзетулердің күшіне ену күнін көрсету талап етілмейді.

ХБЕС (IAS)12-ге түзетулер - «Бір операция нәтижесінде туындайтын активтер мен міндеттемелерге байланысты кейінге қалдырылған салық салу»

2021 жылғы мамырда Кеңес ХБЕС (IAS) 12 сәйкес активтер мен міндеттемелерді бастапқы тану кезінде кейінге қалдырылған салықтарды бастапқы танудан алып тастауды қолдану аясын тарылтатын ХБЕС (IAS) 12 түзетулер шығарды, сондықтан ол енді тең салық салынатын және шегерілетін уақытша айырмалардың туындауына әкеп соғатын операцияларға қолданылмайды.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Қаржы құралдары-бастапқы тану және кейінгі бағалау (жалғасы)

Қаржылық активтер (жалғасы)

Күтілетін кредиттік шығындарды тану

Компания амортизацияланған құны бойынша және әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері бойынша күтілетін кредиттік шығындарға арналған бағалау резервін, егер кредиттік залал бастапқы танылған сәттен бастап айтарлықтай ұлғайған болса, барлық мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдарға тең сомада басқа жиынтық кіріс арқылы таниды. Компания басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активінің баланстық құнын төмендетпейді, басқа жиынтық кіріс құрамында бағалау резервін таниды.

Қаржы активі бойынша кредиттік тәуекелдің бастапқы танылған сәттен бастап айтарлықтай ұлғайғанын айқындау кезінде Компания күтілетін кредиттік шығындар сомасының өзгеруіне емес, кредиттік құралдың қолданылу мерзімі ішінде дефолт туындау тәуекелінің өзгеруіне бағдарланады.

Егер қаржы активі бойынша шартта көзделген ақша ағындарының талаптары қайта қаралса немесе өзгертілсе және қаржы активін тану тоқтатылмаса, Компания қаржы құралы бойынша кредиттік тәуекелдің айтарлықтай өзгергенін салыстыру арқылы бағалайды:

- 1) есепті күнгі жағдай бойынша дефолт туындау тәуекелін бағалау (түрлендірілген шарттық талаптар негізінде);
- 2) бастапқы тану кезінде дефолт туындау тәуекелін бағалау (бастапқы өзгертілмеген шарттық талаптар негізінде).

Егер кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюы болмаса, Компания қаржылық актив бойынша шығындарға арналған бағалау резервін, мыналарды қоспағанда, күтілетін 12 айлық кредиттік залалдарға тең сомада таниды:

- 1) сатып алынған немесе құрылған кредиттік-құнсызданған қаржы активтері;
- 2) 15 «Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім» ХКЕС (IFRS) қолдану саласына жататын операциялар салдарынан туындайтын шарт бойынша сауда дебиторлық берешегін немесе активтерін; және
- 3) жалдау бойынша дебиторлық берешек.

1) - 3) - тармақтарда көрсетілген қаржы активтері бойынша Компания бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік шығындар сомасында залалдарға арналған резервті бағалайды.

Егер алдыңғы есепті кезеңде Компания бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдарға тең сомада қаржы құралы бойынша залалдарға бағалау резервін бағаласа, бірақ ағымдағы есепті күнгі жағдай бойынша кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюы жоқ екенін айқындаса, онда ағымдағы есепті күні Компания күтілетін 12 айлық кредиттік залалға тең сомада шығындарға бағалау резервін бағалауы тиіс.

Компания есепті күнгі жағдай бойынша күтілетін кредиттік шығындар сомасына дейін залалға бағалау резервін түзету үшін қажетті соманы құнсызданудан түскен кіріс немесе шығын ретінде таниды.

Сатып алынған немесе құрылған кредиттік-құнсызданған қаржылық активтер бойынша Компания бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік шығындар бастапқы тану кезінде есеп айырысу ақша ағындарына енгізілген күтілетін кредиттік шығындар шамасынан аз болса да, құнсызданудан болатын залалды қалпына келтіру ретінде бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік шығындардың қолайлы өзгерістерін таниды.

Күтілетін кредиттік шығындарды бағалау

Компания күтілетін кредиттік шығындарды қаржы құралы бойынша көрсететін тәсілмен бағалайды:

- 1) ықтимал нәтижелер диапазонын бағалау арқылы анықталған объективті және ықтималдықпен өлшенген сома;
- 2) ақшаның уақытша құны;
- 3) өткен оқиғалар, ағымдағы жағдайлар және есепті күнге қолжетімді болжанатын болашақ экономикалық жағдайлар туралы негізделген және расталатын ақпарат.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Қаржы құралдары-бастапқы тану және кейінгі бағалау (жалғасы)

Қаржылық активтер (жалғасы)

Күтілетін кредиттік шығындарды бағалау (жалғасы)

Күтілетін кредиттік шығындарды бағалау кезінде қаралатын ең жоғары кезең – бұл компания кредиттік тәуекелге ұшыраған шарт бойынша ең жоғары кезең (ұзартуға арналған опциондарды ескере отырып).

Қарызды да, қарыздарды беру жөніндегі міндеттеменің пайдаланылмаған компонентін де қамтитын қаржы құралдары бойынша шартта көзделген компанияның қарызды өтеуді талап ету және қарыздарды беру жөніндегі міндеттеменің пайдаланылмаған компонентін жою мүмкіндігі компанияның хабарлама берудің шарттық мерзімімен кредиттік шығындар тәуекеліне ұшырауын шектемейді. Осындай қаржы құралдары бойынша Компания кредиттік тәуекелге ұшыраудың барлық кезеңі үшін кредиттік шығындарды бағалайды және күтілетін кредиттік шығындар компанияның кредиттік тәуекелдерді басқару жөніндегі қызметінің нәтижесінде, тіпті мұндай кезең шарт бойынша ең жоғары кезеңнен асып кетсе де, төмендемейтін болады.

Бастапқы тану сәтінен бастап кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюына байланысты бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік шығындарды тану мақсатына қол жеткізу үшін топтық негізде, мысалы, қаржы құралдарының тобы немесе кіші тобы бойынша кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюын көрсететін ақпаратты талдау арқылы кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюын бағалау қажет болуы мүмкін. Бұл компанияның кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюы жағдайында, тіпті жекелеген құрал деңгейінде кредиттік тәуекелдің осындай елеулі ұлғаюын растау әлі қол жетімсіз болса да, бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік шығындарды тану мақсатына қол жеткізуіне кепілдік береді.

Қаржылық міндеттемелер

Бастапқы тану және бағалау

Бастапқы тану кезінде қаржылық міндеттемелер тиісінше кіріс немесе шығын, кредиттер мен қарыз алу арқылы әділ құн бойынша қайта бағаланатын қаржылық міндеттемелер немесе тиімді хеджирлеу кезінде хеджирлеу құралдары ретінде айқындалған туынды құралдар ретінде жіктеледі.

Қаржылық міндеттемелер бастапқыда қарыз, кредит және кредиторлық берешек жағдайында мәміле бойынша олармен тікелей байланысты шығындар шегеріле отырып, әділ құн бойынша танылады.

Компанияның қаржылық міндеттемелеріне сауда кредиторлық берешек кіреді.

Кейінгі бағалау

Қаржылық міндеттемелерді кейіннен бағалау олардың мынадай түрде жіктелуіне байланысты болады:

Сауда кредиторлық берешек

Сауда кредиторлық берешек бастапқыда әділ құн бойынша көрсетіледі және кейіннен тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып амортизацияланған құн бойынша бағаланады.

Тануды тоқтату

Егер міндеттеме өтелсе, күші жойылса немесе оның қолданылу мерзімі өтіп кетсе, қаржылық міндеттемені тану тоқтатылады. Егер қолда бар қаржылық міндеттеме сол кредитордың алдындағы басқа міндеттеменен айтарлықтай ерекшеленетін шарттармен ауыстырылса немесе егер қолда бар міндеттеменің шарттары айтарлықтай өзгерсе, мұндай ауыстыру немесе өзгерістер бастапқы міндеттемені танудың тоқтатылуы және жаңа міндеттемені танудың басталуы ретінде ескеріледі, ал олардың баланстық құнындағы айырма жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте танылады.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Ақша қаражаттары және оның баламалары

Қаржылық жағдай туралы есептегі ақша қаражаттары мен қысқа мерзімді депозиттерге банктер мен кассадағы ақша қаражаттары және өтеу мерзімі 3 ай немесе одан аз қысқа мерзімді жоғары өтімді депозиттер кіреді, олар белгілі ақша қаражаттарына оңай айырбасталады және құн өзгеруінің елеусіз тәуекеліне ұшырайды. Ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есептің мақсаттары үшін ақша қаражаттары мен олардың баламалары жоғарыдағы анықтамаға сәйкес ақша қаражаттарынан тұрады.

Резервтер

Егер компанияның өткен оқиғаның нәтижесінде туындаған ағымдағы міндеттемесі (заңды немесе практикадан туындайтын) болса, осы міндеттемені өтеу үшін талап етілетін экономикалық кірістің кетуі ықтимал болса және осындай міндеттеме сомасының сенімді бағасы алынуы мүмкін болса, резервтер танылады. Егер Компания резервтердің белгілі бір бөлігінің немесе барлық бөлігінің өтемін алуын көздесе, мысалы, сақтандыру шарты бойынша, бірақ өтемді алу күмән тудырмайтын жағдайда ғана, өтеу жеке актив ретінде танылады. Резервке жататын шығыс өтем шегеріле отырып, жиынтық кіріс туралы есепте көрсетіледі.

Түсімді тану

Егер компанияның экономикалық кіріс алуы ықтимал деп бағаланса және егер түсім төлемді жүзеге асыру уақытына қарамастан сенімді бағалануы мүмкін болса, түсім танылады. Түсім шартта айқындалған төлем талаптарын ескере отырып және салықтарды немесе баждарды шегере отырып, алынған немесе алынуға жататын сыйақының әділ құны бойынша бағаланады. Компания принципал немесе агент ретінде әрекет ететінін анықтау үшін белгілі бір өлшемдерге сәйкес түсім алуды көздейтін өзі жасасатын шарттарды талдайды. Компания пришла к выводу, что она выступает в качестве принципала по всем таким договорам.

Компания тұтынушыларға уәде етілген қызметтерді компания, оның үміттері бойынша, көрсетілген тауарлар мен қызметтердің орнына алуға құқылы болатын өтемақы мөлшерінде көрсету үшін кірісті мойындайды.

Компания кірісті мойындаған кезде келесі қадамдарды орындайды:

- 1) шартты сәйкестендіру;
- 2) шарт шеңберінде орындалуға жататын міндеттемені сәйкестендіру;
- 3) мәміле бағасын анықтау;
- 4) мәміле бағасын шарт шеңберінде орындалуға жататын жекелеген міндеттер арасында бөлу;
- 5) шарт шеңберінде орындалуға жататын міндеттерді орындау сәтінде (немесе шамасы бойынша) түсімді тану.

Электр қуатының жүктемені түсіруге дайындығын қамтамасыз ету бойынша қызметтерді іске асыру.

Компания электр қуатының жүктемені көтеруге дайындығын қамтамасыз ету бойынша қызмет көрсетеді. Электр қуатының жүктемені көтеруге дайындығын қамтамасыз ету жөніндегі қызметтерді көрсетуден түскен түсім көрсетілген қызметтердің көлеміне қарай ай сайын уақыт кезеңі ішінде танылады. Тиісті айдағы әрбір нақты сатып алушы үшін электр қуатының жүктемені көтеруге әзірлігін қамтамасыз ету жөніндегі қызметтің нақты көрсетілген көлемі тиісті айдағы электр қуатының нақты ең жоғары мәні туралы актіде көрсетілген тұтынудың электр қуатының нақты ең жоғары мәні негізінде есептеледі.

Жаңартылатын энергия көздері бойынша сатып алынатын электр энергиясын өткізуден түсетін кіріс

Компания жаңартылатын энергия көздері бойынша сатып алынатын электр энергиясын сатады және белгілі бір уақытта кірістерді таниды, өйткені шарт бойынша барлық міндеттер белгілі бір уақытта орындалады.

Пайыздық кіріс

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын барлық қаржы құралдары және сату үшін қолда бар ретінде жіктелген пайыздық кіріс немесе шығыс тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып танылады, ол қаржы құралын пайдаланудың болжамды мерзімі ішінде немесе, егер бұл орынды болса, күтілетін болашақ төлемдерді немесе ақша қаражатының түсуін дәл дисконттайды, активінің немесе міндеттеменің таза баланстық құнына дейінгі ұзақ мерзімді кезеңге арналған шығыстар кіреді. Пайыздық кіріс жиынтық кіріс туралы есепке енгізіледі.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Жалға алу

Келісім жасалған кезде Компания келісімнің жалдау болып табылатындығын немесе жалдау белгілері бар-жоғын бағалайды. Басқаша айтқанда, Компания келісім-шарт белгілі бір уақыт аралығында сәйкестендірілген активтің пайдаланылуын бақылау құқығын өтеудің орнына бере ме, жоқ па, соны анықтайды.

Компания жалға алушы ретінде

Компания активтерді жалдау басталған күнгі пайдалану құқығы нысанында таниды (яғни базалық актив пайдалану үшін қолжетімді болатын күн). Пайдалану құқығы нысанындағы активтер жалдау бойынша міндеттемелерді қайта бағалауға түзетіле отырып, жинақталған амортизация мен құнсызданудан болған жинақталған шығындар шегеріле отырып, бастапқы құны бойынша бағаланады. Пайдалану құқығы нысанындағы активтің бастапқы құны жалдау бойынша танылған міндеттемелердің шамасын, жалдау басталған күні немесе осындай күнге дейін жүргізілген бастапқы тікелей шығындарды және жалдау бойынша алынған ынталандыру төлемдерін шегергендегі жалдау төлемдерін қамтиды. Егер компания жалдау мерзімінің соңында жалға алынған активке меншік құқығын алатынына жеткілікті сенімді болмаса, пайдалану құқығы түріндегі танылған актив келесі кезеңдердің қысқа мерзіміне сызықтық әдіспен амортизацияланады: активтің пайдалы қызмет мерзімі немесе жалдау мерзімі. Пайдалану құқығы нысанындағы активтер құнсыздану мәніне тексеріледі.

Жалдау басталған күні Компания жалдау мерзімі ішінде жүзеге асырылуы тиіс жалдау төлемдерінің келтірілген құны бойынша бағаланатын жалдау бойынша міндеттемелерді таниды. Жалдау төлемдеріне кез-келген ынталандыру төлемдерін алып тастағандағы тіркелген төлемдер (соның ішінде мәні бойынша тіркелген төлемдер), индекске немесе мөлшерлемеге байланысты ауыспалы жалдау төлемдері және тарату құнының кепілдіктері бойынша төлеуі күтілетін сомалар кіреді. Жалдау төлемдеріне, егер компанияның осы опционды орындайтынына жеткілікті сенім болса, сатып алу опционының орындалу бағасы және егер жалдау мерзімі компанияның опционды тоқтатуды ықтимал орындауын көрсетсе, жалдауды тоқтату үшін айыппұл төлеу кіреді. Индекске немесе мөлшерлемеге тәуелді емес ауыспалы жалдау төлемдері осындай төлемдерді жүзеге асыруға әкелетін оқиға немесе шарт басталатын кезеңде шығыстар ретінде танылады.

Жалдау төлемдерінің келтірілген құнын есептеу үшін, егер жалдау шартына енгізілген пайыздық мөлшерлемені оңай анықтау мүмкін болмаса, Компания жалдау басталған күнге қосымша қарыз қаражатын тарту мөлшерлемесін пайдаланады. Жалдау басталған күннен кейін жалдау бойынша міндеттемелердің шамасы пайыздардың есептелуін көрсету үшін ұлғайтылады және жүзеге асырылған жалдау төлемдерін көрсету үшін азайтылады. Сонымен қатар, жалдау мерзімі өзгертілген, тіркелген жалдау төлемдерінің мәні өзгерген немесе базалық активті сатып алуға опционды бағалау өзгерген жағдайда, Компания жалдау бойынша міндеттеменің баланстық құнын қайта бағалайды.

Компания жалға алушы ретінде

Компания қысқа мерзімді жалға алуға қатысты танудан босатуды қолданады (яғни, жалдау басталған күні жалдаудың көзделген мерзімі 12 айдан аспайтын және сатып алуға арналған опционды қамтымайтын шарттарға).

Компания сондай-ақ құны төмен деп саналатын жалдау шарттарына құны төмен активтерді жалға алуға қатысты танудан босатуды қолданады. Қысқа мерзімді жалдау және төмен құны бар активтерді жалдау бойынша жалдау төлемдері жалдау мерзімі ішінде желілік әдіспен шығыс ретінде танылады.

Компания жалдау мерзімін, егер оның орындалатынына жеткілікті сенімділік болса, жалдауды ұзартуға арналған опцион көзделген кезеңдермен немесе егер оның орындалмағанына жеткілікті сенімділік болса, жалдауды тоқтатуға арналған опцион көзделген кезеңдермен бірге мерзімінен бұрын тоқтатылуға жатпайтын жалдау кезеңі ретінде айқындайды.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Жалдау (жалғасы)

Компания жалға беруші ретінде

Компанияда активті иеленумен байланысты барлық тәуекелдер мен пайдалар қалатын жалдау операциялық жалдау ретінде жіктеледі. Кіріс болған жалдау кірісі жалдау мерзімі ішінде сызықтық әдіспен ескеріледі және өзінің операциялық сипатына байланысты жиынтық кіріс туралы есепте кіріске қосылады. Операциялық жалдау шартын жасасу кезінде келтірілген бастапқы тікелей шығындар жалға берілген активтің баланстық құнына енгізіледі және жалдау мерзімі ішінде жалға беруден түскен кіріс сияқты негізде танылады. Шартты жалдау ақысы ол алынған кезеңдегі түсімнің құрамында танылады.

Зейнетақы міндеттемелері

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Компания қызметкерлердің жалақысынан 10% мөлшерінде, бірақ жинақтаушы зейнетақы қорларына аударымдар ретінде айына 300.000 теңгеден (2021 жыл: 212.500 теңге) аспайтын төлемдерді жүзеге асырады. Зейнетақы қорларына төлемдер қызметкерлердің жалақысынан ұсталады және олар туындаған кездегі жиынтық кіріс туралы есепте еңбекке ақы төлеуге байланысты басқа да аударымдармен бірге еңбекке ақы төлеу жөніндегі жалпы шығыстарға енгізіледі. Компанияның зейнетақы төлемдері бойынша қандай да бір басқа міндеттемелері жоқ.

Ағымдағы табыс салығы

Ағымдағы кезең мен алдыңғы кезеңдер үшін ағымдағы табыс салығы бойынша салық активтері мен міндеттемелер салық органдарынан өтеуге немесе салық органдарына төлеуге болжанатын сома бойынша бағаланады. Осы соманы есептеу үшін қолданылатын салық мөлшерлемелері мен салық заңнамасы – бұл компания өз қызметін жүзеге асыратын және салық салынатын кіріс алатын елдерде есепті күнге қабылданған немесе нақты қабылданған мөлшерлемелер мен заңдар.

Капиталда тікелей танылған баптарға жататын ағымдағы табыс салығы жиынтық кіріс туралы есепте емес, капитал құрамында танылады. Басшылық салық декларацияларында көрсетілген позицияларды бағалауды мезгіл-мезгіл жүзеге асырады, оларға қатысты тиісті салық заңнамасы әртүрлі түсіндірілуі мүмкін және қажет болған жағдайда резервтер жасайды.

Кейінге қалдырылған салық

Кейінге қалдырылған салық есепті күнгі қаржылық есептілік мақсаттары үшін активтер мен міндеттемелердің салық базасы мен олардың баланстық құны арасындағы уақытша айырманы айқындау жолымен міндеттемелер әдісі бойынша есептеледі.

Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері, мынадай жағдайлардан басқа, барлық салық салынатын уақытша айырмалар бойынша танылады, кейінге қалдырылған салық міндеттемесі активті немесе міндеттемені бастапқы тану нәтижесінде туындайды, ол операция жасалған кезде бухгалтерлік кірісқа да, салық салынатын кірісқа немесе шығысқа да әсер етпейді;

Кейінге қалдырылған салық активтері барлық шегерілетін уақытша айырмалар, пайдаланылмаған салық жеңілдіктері және пайдаланылмаған салық шығындары бойынша танылады, бұл салық салынатын кірістің айтарлықтай ықтималдығы бар, оған қарсы шегерілетін уақытша айырмалар, пайдаланылмаған салық жеңілдіктері және пайдаланылмаған салық шығындары есептелуі мүмкін, шегерілетін уақытша айырмаға жататын кейінге қалдырылған салық активі операция жасалған кезде бухгалтерлік кірісқа да, салық салынатын кірісқа немесе шығысқа да әсер етпейтін активті немесе міндеттемені бастапқы тану нәтижесінде туындайды.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ (жалғасы)

Кейінге қалдырылған салық (жалғасы)

Кейінге қалдырылған салық активтерінің баланстық құны әрбір есепті күнге қайта қаралады және кейінге қалдырылған салық активтерінің барлығын немесе бір бөлігін пайдалануға мүмкіндік беретін жеткілікті салық салынатын кірісқа қол жеткізу екіталай деп бағаланатын дәрежеде төмендетіледі. Танылмаған кейінге қалдырылған салық активтері әрбір есепті күнге қайта қаралады және болашақ салық салынатын кіріс кейінге қалдырылған салық активтерін пайдалануға мүмкіндік беретіндігінің елеулі ықтималдығы кіріс болатын дәрежеде танылады.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері актив іске асырылатын және міндеттеме есепті күнгі жағдай бойынша қабылданған немесе іс жүзінде қабылданған салық мөлшерлемелері (және салық заңнамасы) негізінде өтелетін есепті жылы қолданылатын салық мөлшерлемелері бойынша бағаланады.

Кірістің немесе залалдың құрамында танылмаған баптарға жататын кейінге қалдырылған салық та кірістің немесе залалдың құрамында танылмайды Кейінге қалдырылған салықтардың баптары олардың негізінде жатқан операцияларға сәйкес не өзге жиынтық табыстың құрамында не тікелей капиталда танылады.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелері, егер ағымдағы салық активтері мен міндеттемелерін есепке алудың заңды түрде бекітілген құқығы болса және кейінге қалдырылған салықтар сол салық салынатын компанияға және салық органына қатысты болса, бір-біріне қарсы есептеледі.

Шартты міндеттемелер мен шартты активтер

Шартты міндеттемелер қаржылық есептілікте танылмайды, бұл ретте оларды өтеуге байланысты ресурстардың шығуы екіталай болып табылған жағдайларды қоспағанда, олар туралы ақпарат қаржылық есептілікте ашылады.

Шартты активтер қаржылық есептілікте танылмайды, бұл ретте олармен байланысты экономикалық кірісті алу ықтимал болған жағдайларда олар туралы ақпарат қаржылық есептілікте ашылады.

4. ЕЛЕУЛІ ЕСЕПТІК ПАЙЫМДАУЛАР, БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ ЖӘНЕ РҰҚСАТ ЕТУЛЕР

Компанияның қаржылық есептілігін дайындау оның басшылығынан табыс, шығыстар, активтер мен міндеттемелер сомаларының есептілігінде ұсынылатын, сондай-ақ шартты міндеттемелер мен активтер туралы ақпаратты ашуға әсер ететін пайымдау шығаруды және бағалау мәндері мен есепті кезеңнің соңындағы жол берулерді айқындауды талап етеді. Алайда, осы жол берулерге және бағалау мәндеріне қатысты белгісіздік болашақта оларға қатысты осындай жол берулер мен бағалаулар қабылданатын активтің немесе міндеттеменің баланстық құнына елеулі түзетулерді талап етуі мүмкін нәтижелерге алып келуі мүмкін.

Бағалау мәндері және рұқсат етулер

Келесі қаржы жылы ішінде активтер мен міндеттемелердің баланстық құнын елеулі түзетулерге себеп болуы мүмкін есепті күнгі бағалаулардағы болашақ туралы негізгі жол берулер мен белгісіздіктің өзге де негізгі көздері төменде қаралады. Компанияның болжамдары мен бағалау мәндері қаржылық есептілікті дайындау кезінде қол жеткізген бастапқы деректерге негізделген. Алайда, қазіргі жағдайлар мен болашаққа қатысты болжамдар нарықтық өзгерістерге немесе компанияның бақылауынан тыс жағдайларға байланысты өзгеруі мүмкін. Мұндай өзгерістер болжамдарда олар орын алған кезде көрсетіледі.

Салықтар

Күрделі салық заңнамасын, сондай-ақ болашақ салық салынатын кірісті алудың сомалары мен мерзімдерін түсіндіруге қатысты белгісіздік бар. Компанияның халықаралық операцияларының едәуір алуан түрлілігін, сондай-ақ шарттық қатынастардың ұзақ мерзімді сипаты мен күрделілігін ескере отырып, нақты нәтижелер мен қабылданған жол берулер арасында туындайтын айырма немесе осындай жол берулердің болашақтағы өзгерістері есептілікте көрсетілген шығыстар сомасының болашақтағы түзетулеріне немесе табыс салығы бойынша үнемдеуге әкеп соғуы мүмкін. Негізделген болжамдарға сүйене отырып, Компания салықтық тексерулердің ықтимал салдары үшін резервтер жасайды. Мұндай резервтердің мөлшері әртүрлі факторларға, мысалы, алдыңғы тексерулердің нәтижелеріне және салық төлеуші мен тиісті салық органының салық заңнамасын әртүрлі түсіндірулеріне байланысты.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

4. ЕЛЕУЛІ ЕСЕПТІК ПАЙЫМДАУЛАР, БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ ЖӘНЕ РҰҚСАТ ЕТУЛЕР (жалғасы)

Салықтар (жалғасы)

Түсіндірудегі осындай айырмашылықтар тиісті компания тіркелген елдегі басым жағдайларға байланысты сұрақтардың үлкен саны бойынша туындауы мүмкін.

Компания салық заңнамасына байланысты сот ісін жүргізудің кіріс болуын және ақшаның одан әрі кетуін екіталай деп бағалайтындықтан, шартты міндеттеме мойындалмады.

Кейінге қалдырылған салық активтері оған қарсы салық шығындары есепке жатқызылуы мүмкін салық салынатын кірісті алу ықтимал болатын шамада барлық пайдаланылмаған салық шығындары бойынша танылады. Шоғырландырылған қаржылық есептілікте танылуы мүмкін кейінге қалдырылған салық активтерінің сомасын айқындау үшін болашақ салық салынатын кірісті алудың ықтимал мерзімдері мен шамасы, сондай-ақ салықтық жоспарлау стратегиясы негізінде басшылықтың елеулі ұйғарымы қажет.

ЖЭК пайдалану объектілері өндірген электр энергиясын сатып алу және сату шарттарындағы компанияның рөлі

Жанартылатын энергия көздері секторын (бұдан әрі – «ЖЭК») дамытуға жағдай жасау мақсатында Қазақстан Республикасының Үкіметі ЖЭК объектілері өндіретін электр энергиясын бірыңғай сатып алушы – ҚЕАО орталықтандырылған сатып алуды енгізуге негізделген мемлекеттік қолдау механизмін қабылдады. ҚЕАО қызметі *«Жанартылатын энергия көздерін пайдалануды қолдау туралы»* Қазақстан Республикасының Заңымен реттеледі

ЖЭК пайдалану объектілері өндірген электр энергиясын сатып алу және сату шарттарын талдағаннан кейін компания басшылығы компания ЖЭК пайдалану объектілері өндірген электр энергиясын бір уақытта бақылауға алады және оны сатып алушыларға береді деген айтарлықтай пікір білдірді. Компания басшылығы сатып алушылар компанияны ЖЭК пайдалану объектілері өндірген электр энергиясын сату шартын орындау үшін негізгі жауапкершілікті тарап ретінде қарастырады деп санайды.

Бұдан басқа, ЖЭК пайдалану объектілері өндірген электр энергиясын сатып алу шартын компания 15 жыл мерзімге жасайды, бұл ретте электр энергиясын сату шартын сатып алушылармен бір жыл мерзімге жасасады.

Осылайша, Компания басшылығы компанияның ЖЭК пайдалану объектілері өндірген электр энергиясын сату шарттарында принципал болып табылатынын және компания түсімді ол алуды күтетін өтеудің жалпы сомасында танитынын анықтады.

Шарт бойынша дебиторлық берешек пен активтер бойынша күтілетін кредиттік шығындарға арналған бағалау резерві

Компания дебиторлық берешек пен шарт бойынша активтер бойынша ОКУ есептеу үшін бағалау резервтерінің матрицасын пайдаланады. Бағалау резервтерінің мөлшерлемелері шығындардың туындауының ұқсас сипаттамалары бар (яғни географиялық өңір, өнім түрі, сатып алушылардың типі мен рейтингі, аккредитивтер және кредиттік тәуекелдерді сақтандырудың басқа да нысандары арқылы қамтамасыз ету бойынша) әртүрлі клиенттік сегменттердің топтары үшін төлемнің мерзімі өткен күндерінің санына байланысты белгіленеді.

Бастапқыда бағалау резервтерінің матрицасы өткен кезеңдерде дефолттардың кіріс болуының бақыланып отырған деректеріне негізделген. Компания болжамды ақпаратты ескере отырып, несиелік шығындардың бұрынғы тәжірибесін түзету үшін матрицаны жаңартады. Әрбір есепті күні алдыңғы кезеңдердегі дефолт деңгейі туралы бақыланып отырған деректер жаңартылады және болжамды бағалардың өзгерістері талданады.

Дефолттың тарихи бақыланып отырған деңгейлері, болжамды экономикалық жағдайлар мен ОКУ арасындағы байланысты бағалау айтарлықтай есептелген бағалау болып табылады ОКУ мәні жағдайлардың өзгеруіне және болжамды экономикалық жағдайларға сезімтал. Компанияның несиелік шығындарының бұрынғы тәжірибесі және экономикалық жағдайлардың болжамы болашақта сатып алушының нақты дефолты үшін индикативті болмауы мүмкін.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

4. ЕЛЕУЛІ ЕСЕПТІК ПАЙЫМДАУЛАР, БАҒАЛАУ МӘНДЕРІ ЖӘНЕ РҰҚСАТ ЕТУЛЕР (жалғасы)

ЖЭК электр энергиясын сатып алуға арналған шарттарда жалдау компонентін айқындау

Компания жаңартылатын энергия көздерін пайдаланатын электр станцияларында өндірілген электр энергиясын сатып алудың ұзақ мерзімді шарттарын (бұдан әрі – «ЖЭК электр станциялары») жасасты. Осы шарттар бойынша Компания сатып алу шарттарының қолданылуының 15 жылдық кезеңі ретінде айқындалған пайдалану мерзімі ішінде ЖЭК электр станциясын пайдаланудан іс жүзінде барлық экономикалық кірісті алуға құқылы. Компания осы ЖЭК электр станцияларында өндірілген электр энергиясының барлық көлемін сатып алады. ЖЭК электр энергиясын сатып алу шарттары ЖЭК электр станциясында өндірілген электр энергиясының әрбір кВт/сағ үшін теңгемен тіркелген тарифтерді көздейді.

Осылайша, компания басшылығы ЖЭК электр энергиясын сатып алу шарттарының ХҚЕС (IFRS) 16 сәйкес жалдау құрамдаушысын қамтитынын анықтады. Алайда, компания басшылығы әрбір нақты электр станциясында өндірілетін өндіріс көлемінің жоғары ауытқуына байланысты электр энергиясының көлемін сенімді бағалай алмайды, өйткені ЖЭК бизнесінің сипаты көбінесе ауа-райы жағдайлары сияқты сыртқы факторларға байланысты болады. Тиісінше, компания басшылығы жалдау бойынша міндеттемелерді сенімді және сенімді бағалай алмады (және, тиісінше, активті пайдалану құқығы түрінде).

5. БУХГАЛТЕРЛІК БАЛАНС

010. Ақша қаражаттары және оның баламалары

<i>Мың теңгемен</i>	2022 жылғы 31 желтоқсан	2021 жылғы 31 желтоқсан
Банктердегі теңгедегі ағымдағы шоттар	11.215.247	35.382.953
Орналастыру мерзімі үш айға дейінгі теңгедегі қысқа мерзімді депозиттер	47.109.205	3.493.086
Банк депозиттеріне есептелген сыйақылар	280.139	-
Минус: күтілетін кредиттік шығындарға резерв	(39.692)	(28.240)
	58.564.899	38.847.799

2022 жылдың ішінде Компанияның ағымдағы шоттарына жылдық 8-ден 11,5%-ге дейінгі мөлшерде сыйақылар есептелді, 2022 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған кезеңде Компания 615.649 мың теңге мөлшерінде пайыздық кіріс есептеді (2021 жыл: 271.532 мың теңге). 2022 жыл ішінде уақытша бос ақша қаражаты 2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған кезең үшін қысқа мерзімді депозиттік шоттарда жылдық 8,5% -дан 15,3% -ға дейін сыйақы ставкасымен үш айға дейінгі мерзімге орналастырылды. Компания қысқа мерзімді депозиттердегі уақытша бос ақша қаражаты бойынша 4.151.908 мың теңге (2021 жыл: 647.385 мың теңге) төледі.

Күтілетін кредиттік шығындарға арналған резервтің қозғалысы былайша берілген:

<i>Мың теңгемен</i>	2022 жыл	2021 жыл
1 қаңтарға	28.240	6.027
Резервті есептеу	95.821	23.020
Қалпына келтіру	(84.369)	(807)
31 желтоқсанға	39.692	28.240

011-015. Өзге де қысқа мерзімді қаржы активтері

<i>В тысячах тенге</i>	2022 жылғы 31 желтоқсан	2021 жылғы 31 желтоқсан
ҚР Ұлттық Банкінің ноталары	-	5.113.235
Теңгедегі банктік депозиттер	-	-
Банк депозиттеріне есептелген сыйақылар	-	38.291
Минус: күтілетін кредиттік шығындарға резерв	-	(19)
	-	5.151.507

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

5. БУХГАЛТЕРЛІК БАЛАНС (жалғасы)

011-015. Өзге де қысқа мерзімді қаржы активтері (жалғасы)

ҚР Ұлттық Банкінің ноталары

Ақша қаражаттарын басқарудың негізгі қағидаттарын - кірістілікті, қауіпсіздікті және өтімділікті сақтау мақсатында Компания Компанияның уақытша бос ақша қаражатын Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің ноталарына инвестициялады.

2021 жылғы 28 қыркүйекте Компания Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің аукционында 4.993.760 мың теңге сомасына Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің дисконттық ноталарын сатып алды. Айналым мерзімі 2022 жылғы 25 наурызға дейін.

2022 жылғы 12 мамырда Компания ҚР Ұлттық банкінің аукционында 6.786.633 мың теңге сомасына Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің дисконттық ноталарын сатып алды. Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің ноталарының айналыс мерзімі 2022 жылғы тамызға дейін.

2022 жылғы 12 тамызда Компания Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің аукционында 6.999.994 мың теңге сомасына Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің дисконттық ноталарын сатып алды. ҚР Ұлттық банкі ноталарының айналыс мерзімі 2022 жылғы қыркүйекке дейін.

2022 жылғы қыркүйекте Компания Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің аукционында 2.000.000 мың теңге сомасына Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің дисконттық ноталарын сатып алды. ҚР Ұлттық банкі ноталарының айналыс мерзімі 2022 жылғы қазанға дейін.

2022 жылғы 16 қыркүйекте Компания Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің аукционында 3.700.000 мың теңге сомасына Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің дисконттық ноталарын сатып алды. ҚР Ұлттық банкінің ноталарының айналыс мерзімі 2022 жылғы 12 қазанға дейін.

2022 жылғы қазанда Компания Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің аукционында 1.600.000 мың теңге сомасына Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің дисконттық ноталарын сатып алды. Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің ноталарының айналыс мерзімі 2022 жылғы қарашаға дейін.

2022 жылғы 21 қазанда Компания Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің аукционында 2.300.000 мың теңге сомасына Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің дисконттық ноталарын сатып алды. ҚР Ұлттық банкі ноталарының айналыс мерзімі 2022 жылғы 16 қарашаға дейін.

2022 жылғы 18 қарашада Компания Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Аукционында 4.000.000 мың теңге сомасына Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің дисконттық ноталарын сатып алды. ҚР Ұлттық банкі ноталарының айналыс мерзімі 2022 жылғы 14 желтоқсанға дейін.

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің ноталарына инвестициялау нәтижесінде 2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған бір жыл ішіндегі қаржылық кірістердің жалпы сомасы 529.947 мың теңгені құрады (2021 жыл: 1.275.358 мың теңге).

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

5. БУХГАЛТЕРЛІК БАЛАНС (жалғасы)

214. Қысқа мерзімді сауда және өзге де кредиторлық берешек

<i>Мың теңгемен</i>	2022 жылғы 31 желтоқсан	2021 жылғы 31 желтоқсан
ЖЭК сатып алынған электр энергиясы үшін кредиторлық берешек	24.319.395	20.172.356
Көрсетілген жұмыстар мен қызметтер үшін кредиторлық берешек	15.115.999	11.429.697
Өзге де кредиторлық берешек, оның ішінде корпоративтік табыс салығынан басқа, өзге де салықтар бойынша	46.180	1.147.572
Жалпы сома	39.481.574	32.749.625

2022 және 2021 жылдардың 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сауда-кредиторлық берешек пайызсыз болып табылады және әдетте қысқа мерзімді кезең ішінде шарттың талаптарына сәйкес өтеледі.
2022 және 2021 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сауда кредиторлық берешек теңгемен көрсетілді.

410. Жарғылық капитал

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның жарғылық капиталы 100.000 мың теңгені (2021 жыл: 100.000 мың теңге) құрады.

Дивидендтер

2022 жылғы желтоқсанда Қазақстан Республикасы Энергетика министрлігі «Акциялардың мемлекеттік пакеттеріне дивидендтер және ұйымдарға қатысудың мемлекеттік үлестеріне кірістер туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2020 жылғы 27 наурыздағы № 142 қаулысының 3-4-тармағына сәйкес 2021 жылдың қорытындысы бойынша 10,6% таза пайданы республикалық бюджет кірісіне бөлуді бекітті. 2022 жыл ішінде жарияланған және төленген дивидендтердің жиынтық сомасы 1.850.148 мың теңгені құрады.

6. ПАЙДА МЕН ЗАЛАЛ ТУРАЛЫ ЕСЕП

10. Түсім

<i>Мың теңгемен</i>	2022 жыл	2021 жыл
Жаңартылатын энергия көздері бойынша сатып алынатын электр энергиясын өткізуден түсетін кіріс	150.149.397	137.249.952
Электр қуатының жүктемені көтеруге дайындығын қамтамасыз ету бойынша көрсетілетін қызметті өткізуден түсетін кіріс	83.921.599	78.612.660
Маневрлік генерация режимі (PM) бар электр станцияларын салу бойынша жобалау алдындағы техникалық құжаттаманы сатудан түскен табыс	279.908	–
Құжаттамамен ЖЭК аукционның өткізу үшін СЭС пилоттық жобасы бойынша жобалау алдындағы техникалық құжаттаманы іске асырудан түсетін кіріс	46.200	50.772
Жалпы сомасы	234.397.104	215.913.384

2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде Компанияның бір ірі сатып алушысынан («Б.Нұржанов атындағы Екібастұз ГРЭС-1» ЖШС) сатылған электр энергиясы үшін түсім 36.500.891 мың теңгені (2021 жыл: 31.555.138 мың теңге) құрады, бұл Компанияның жалпы табысының 15,6% -ын (2021 жыл: 14,6%).

2022 және 2021 жылдар ішінде Компания Қазақстан Республикасының аумағында барлық тауарлар мен қызметтерді сатты.

Табысты тану мерзімі келесідей:

<i>Мың теңгемен</i>	2022 жыл	2021 жыл
Түсімді тану мерзімдері		
Белгілі бір уақытта	150.475.505	137.300.724
Уақыт кезеңі ішінде	83.921.599	78.612.660
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсімнің жиыны	234.397.104	215.913.384

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

6. КІРІСТЕР МЕН ШЫҒЫНДАР ТУРАЛЫ ЕСЕП (жалғасы)

101. Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар (жалғасы)

Төменде корпоративтік табыс салығының 20% ставкасын және жиынтық табыс туралы есепте ескерілген корпоративтік табыс салығының нақты сомасын салыстыру келтірілген:

<i>Мың теңгемен</i>	2022 жыл	2021 жыл
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығысты есепке алғанға дейінгі кіріс	16.001.425	21.422.450
20% ресми мөлшерлемесі бойынша есептелген салық	3.200.285	4.284.490
Бағалы қағаздардан түскен қаржылық кірістер бойынша салық	(105.989)	(255.072)
Шегерілмейтін шығыстар	22.869	5.604
Кірістер мен шығындарда көрсетілген корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар	3.117.165	4.035.022

Бұдан әрі 2022 және 2021 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша кейінге қалдырылған салық бойынша активтер мен міндеттемелердің туындауына әкеп соғатын негізгі уақытша айырмаларға салықтық әсері көрсетілген:

<i>Мың теңгемен</i>	Қаржылық жағдай туралы есеп		Жиынтық кіріс туралы есеп	
	2022 жылғы 31 желтоқсан	2021 жылғы 31 желтоқсан	2022 жыл	2021 жыл
Есептелген міндеттемелер	14.912	11.142	3.770	(4.831)
Кейінге қалдырылған кіріс	1.569	2.158	(589)	(589)
Сауда дебиторлық берешегі	345.762	225.977	119.785	81.312
Салықтар	1.247	486	761	(63)
Негізгі құралдар	(4.659)	(5.030)	371	(748)
Кейінге қалдырылған таза салық активтері	358.831	234.733	-	-
Кейінге қалдырылған салық бойынша жеңілдік	-	-	124.098	75.081

Кейінге қалдырылған салық міндеттемелерін/активтерін салыстыру, нетто:

<i>Мың теңгемен</i>	2022 жыл	2021 жыл
1 қаңтарға бастапқы сальдо	234.733	159.652
Кіріс немесе шығын құрамында танылған корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар	124.098	75.081
31 желтоқсанға арналған соңғы сальдо	358.831	234.733

Компания ағымдағы салық активтері мен ағымдағы салық міндеттемелерін есепке алуға заңды түрде бекітілген құқығы болған жағдайларда ғана салық активтері мен салық міндеттемелерін есепке алуды жүргізеді, ал кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелері сол бір салық органы өндіріп алатын корпоративтік табыс салығына жатады.

7. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН ОПЕРАЦИЯЛАР

2022 жылы негізгі басқару персоналын 2 қызметкер (2021 жылы: 2 адам) ұсынды. 2022 және 2021 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдары әкімшілік шығыстарға жиынтық кіріс туралы қоса берілген есепте енгізілген негізгі басқарушы персоналдың сыйақысы тиісінше 42.771 мың теңгені және 41.551 мың теңгені құрады. Негізгі басқарушы персоналдың сыйақысы ішкі нормативтік актілерге сәйкес шарттық жалақыдан, операциялық қызмет нәтижелері бойынша сыйлықақылардан және материалдық көмектен тұрады.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

8. ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУДЫҢ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ (жалғасы)

Капиталды басқару

Компанияның капиталын басқарудың басты мақсаты Компанияның қызметтің үздіксіздігі қағидатын ұстануды жалғастыра алатындығын қамтамасыз ету болып табылады.

Компания экономикалық жағдайлардағы өзгерістерді ескере отырып, өз капиталын басқарады.

«Жаңартылатын энергия көздерін қолдау жөніндегі қаржы-есеп айырысу орталығы» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің кейбір мәселелері туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 30.11.2021 жылғы № 858 қаулысына сәйкес және тиісті қабылдау-тапсыру актісіне сәйкес (2022 жылғы 22 ақпандағы), Қоғамның жарғылық капиталындағы 100% мемлекеттік қатысу құқығын иелену және пайдалануды Қазақстан Республикасының Энергетика министрлігі жүзеге асырады.

Қаржы құралдарының әділ құны

2022 жылғы 31 желтоқсанда қаржы активтері мен міндеттемелерінің баланстық құны осы қаржы құралдарының қысқа мерзімді сипатына байланысты олардың әділ құнына шамамен тең.

2022 және 2021 жылдардың 31 желтоқсанында Компанияның 1 немесе 3 деңгейдегі қаржы құралдары ретінде жіктелген қаржы құралдары болмаған.

2022 және 2021 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдары қаржы құралдарының әділ құнының 1, 2 және 3-деңгейлері арасында өту болған жоқ.

Салық салу

Қазақстандық салық заңнамасы және нормативтік-құқықтық актілер тұрақты өзгерістердің және әртүрлі түсіндірулердің нысанасы болып табылады. Түсімге, шығыстарға және қаржылық есептіліктің басқа баптарына ХҚЕС тәсілі бойынша пікірлерді қоса алғанда, жергілікті, өңірлік және республикалық салық органдары арасындағы пікірлерде алшақтық жағдайлары жиі кездеседі. Қазіргі уақытта Қазақстанда қолданылып жүрген заңдар негізінде анықталған құқық бұзушылықтар үшін қолданылатын айыппұлдар мен өсімпұлдар жүйесі өте қатал. Айыппұл санкцияларына, әдетте, қосымша есептелген салықтар сомасының 50-80% мөлшеріндегі айыппұлдар және Қазақстан Республикасының ұлттық банктері белгілеген қайта қаржыландыру мөлшерлемесі бойынша есептелген 2,5-ке көбейтілген өсімпұл кіреді. Нәтижесінде айыппұл санкциялары мен өсімпұл сомасы қосымша есептеуге жататын салық сомасынан бірнеше есе артық болуы мүмкін. Қаржы кезендері тексеру жүргізілетін жылдың алдындағы күнтізбелік бес жыл ішінде салық органдарының тексеруі үшін ашық болып қалады. Белгілі бір жағдайларда салықтық тексерулер ұзақ кезендерді қамтуы мүмкін. Жоғарыда айтылғандарға байланысты салықтардың, айыппұл санкцияларының және өсімпұлдардың түпкілікті сомасы, егер олар бар болса, қазіргі уақытта шығыстарға жатқызылған және 2022 жылғы 31 желтоқсанға есептелген сомадан асып түсуі мүмкін.

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша компания басшылығы қолданыстағы заңнаманы түсіндіру дұрыс деп санайды және осы қаржылық есептілікте көзделген немесе ашылған жағдайларды қоспағанда, Компанияның салық бойынша позициясы расталуы мүмкін.

9. ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Шарттық міндеттемелер

2022 жылғы 31 желтоқсанда компанияның жаңартылатын энергия көздерін (күн, жел және су энергиясы) пайдаланатын электр энергиясын өндірушілермен және тасқын электр энергиясын өндіруді және желіге жіберуді жүзеге асыратын электр энергиясын өндірушілермен калдықтарды энергетикалық кәдеге жаратуды пайдаланатын электр энергиясын өндірушілермен жасалған шарттары бар Шарттардың қолданылу мерзімі 15-20 жылға дейін.

Электр қуаты нарығында 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания сондай-ақ электр қуатының жүктемені көтеруге дайындығын қамтамасыз ету бойынша көрсетілетін қызметтерді тұтынушылармен жасалған шарттарға ие.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

9. ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР (жалғасы)

Тариф белгілеу (жалғасы)

Қазақстан Республикасы Президентінің 2020 жылғы 7 желтоқсандағы Жарлығымен 2021 жылғы 1 шілдеден бастап ЖЭК қолдауға «өтпелі» үстемеақы тетігін енгізуді көздейтін «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне жаңартылатын энергия көздерін және электр энергетикасын пайдалануды қолдау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасының Заңына қол қойылды.

Осы тетік шеңберінде ЖЭК-ті қолдауға арналған шығындар электр энергиясына олардың шекті тарифінен тыс үстемеақы түрінде шартты тұтынушыларға бөлінеді.

Қазақстан Республикасы Энергетика министрлігі ЖЭК пайдалануды қолдауға тарифті айқындау тәртібін және ЖЭК пайдалануды қолдауға үстемеақы белгілеуді регламенттейтін Қазақстан Республикасы Энергетика министрінің 2015 жылғы 20 ақпандағы № 118 бұйрығымен бекітілген ЖЭК қолдауға тарифті айқындау қағидаларын қоса алғанда, заңға тәуелді нормативтік құқықтық актілерге өзгерістер енгізді. ЖЭК «үздіксіз» үстемеақы тетігін енгізгенге дейін уәкілетті орган - Қазақстан Республикасы Энергетика министрлігі (ЖЭК-ті жаңа енгізу бойынша) және ЖЭК-ті пайдаланатын энергия өндіруші ұйымдар ұсынатын ЖЭК-тің болжамды көлемдеріне сәйкес есептелген және белгіленген ЖЭК-ті қолдауға арналған тарифті есептеудің жаңа тәсілі қағидатты ерекшелікке айналады. ЖЭК-ті қолдауға арналған тарифті есептеудің жаңа тәсілі есептік айда ЖЭК-ті өндірудің өтпелі үстемесі мен нақты көлеміне негізделген.

2022 жылғы қаңтар-желтоқсан кезеңінде электр энергиясын тұтыну аймақтары бойынша ЖЭК объектілері өндіретін электр энергиясын сатудың нақты тарифтері:

Аймақ 1 - 20,1308 - 66,8869 теңге/кВтс;

Аймақ 2 - 24,2988 - 36,7426 теңге/кВтс;

«ГРЭС Топар» ЖШС - 14,5310 - 90,0531 теңге/кВтс

Компания басшылығы 2022 жыл ішінде ЖЭК объектілері өндіретін электр энергиясын сату тарифтерін есептеу және қолдану, сондай-ақ ЖЭК электр энергиясын сатып алатын тіркелген тарифтер мен аукциондық бағаларды есептеу және қолдану тиісті түрде және қолданылатын нормалар мен заңнамалық актілерге сәйкес жүзеге асырылды деп санайды.

2023 жылғы қаңтар-желтоқсанда электр энергиясын тұтыну аймақтары бойынша ЖЭК объектілері өндіретін электр энергиясын сатудың жоспарлы тарифтері:

Аймақ 1 - 17,2632 - 47,2123 теңге/кВтс;

Аймақ 2 - 25,4820 - 34,5010 теңге/кВтс;

«ГРЭС Топар» ЖШС - 11,533 - 106,1147 теңге/кВтс.

Электр қуатының жүктемені көтеруге дайындығын қамтамасыз ету бойынша қызметтер көрсетуге арналған тариф

Электр қуатының жүктемені көтеруге әзірлігін қамтамасыз ету жөніндегі көрсетілетін қызметтің тарифі Қазақстан Республикасы Энергетика министрінің 2015 жылғы 3 желтоқсандағы № 685 бұйрығымен бекітілген «Бірыңғай сатып алушының электр қуатының жүктемені көтеруге әзірлігін қамтамасыз ету жөніндегі көрсетілетін қызметтің бағасын есептеу және интернет-ресурста орналастыру қағидаларына» сәйкес есептеледі.

«ЖЭК бойынша ҚЕАО» ЖШС жыл сайын 1 желтоқсанға дейін өзінің интернет-ресурсында растайтын есептермен бірге электр қуатының алдағы күнтізбелік жылға жүктемені көтеруге дайындығын қамтамасыз ету жөніндегі қызметтің бағасын орналастырады. Электр қуатының 2022 жылға жүктемені көтеруге дайындығын қамтамасыз ету жөніндегі қызметтің бағасы 711.432 теңге/МВт * айға (ҚҚС-сыз) (2021 жыл: 692.376 теңге/МВт * айға (ҚҚС-сыз)).

Компания басшылығы 2022 жыл ішінде электр қуатының жүктемені көтеруге дайындығын қамтамасыз ету жөніндегі қызмет тарифтерін есептеу және қолдану Қазақстан Республикасының заңнамасына енгізілген түзетулерді ескере отырып, қолданылатын нормалар мен заңнамалық актілерге сәйкес тиісті түрде жүзеге асырылды деп санайды.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

10. ЕСЕПТІ КҮННЕН КЕЙІНГІ ОҚИҒАЛАР

2023 жылғы наурызда Компания генерацияның маневрлік режимі бар жаңадан пайдалануға берілетін генерациялайтын қондырғыларды салу кезінде электр қуатын ұстап тұру жөніндегі қызметтерді сатып алу туралы шарттар жасасты. Электр қуатын ұстап тұру жөніндегі қызметтердің техникалық шарттары мен сипаттамалары генерацияның маневрлік режимі бар генерациялайтын қондырғылар пайдалануға берілгеннен кейін 15 жыл ішінде электр энергиясының көлемін белгіленген бағалар бойынша сатып алуды білдіреді.